

Facit

Målet med Mellan raderna är att eleverna ska tänka fritt, måla egna bilder, dra egna slutsatser och våga argumentera. Vi vill därför poängtera att detta facit är en fingervisning eller förslag på alternativa svar. Svartalternativen ges inte i fullständiga meningar, och är ett verktyg enbart för läraren.

TEXT 1

1. göra läxan/städa rummet
2. använda mobiltelefon
3. orolig/vill skydda sina barn liksom hönan skyddar sina kycklingar/vill ha kontroll så inget illa händer
4. somna/slå igen sina blå ögon
5. tv-program/spel på datorn/mobiltelefonen/surfplattan
6. mindre tallrik som ofta används till bröd eller sallad vid sidan av huvudrätt
7. en sammanhängande period av 100 år, ofta perioden mellan två sekelskiften ex. 1900-2000
8. deckare/roman/följetong/novell/bok
9. hämta sin cykel/till skolan/till någon aktivitet
10. cykel/inlines/moped/springande
11. blond/individuellt svar
12. ivrig/snabb/impulsiv/glömsk/aktiv
13. 7-20 år
14. hennes mamma/pappa eller annan person som hon bor hos
15. jag tycker om henne/älskar henne, trots hennes fel och brister/
jag tänker att det ordnar sig

TEXT 2

1. filmkväll/myskväll med kompisar/födelsedagsfest
2. handla mat

3. sjuk/känner sig dålig/vill inte komma/har förhinder
4. ja, en eller flera kompisar har tidigare tackat nej
5. att städa och plocka ordning på sitt rum och ev. övriga rum/kök/
göra läxan
6. 4 flaskor (4 x 1,5 liter = 6 liter) /6 flaskor (6x1 liter) /3 flaskor
(3 x 2 liter)
7. hackar och skär grönsaker/häller upp tillbehör i skålar
8. hon är finklädd och vill inte få fläckar på kläderna/äger inget
eget
9. hon har ont om tid innan gästerna kommer
10. hon har skurit/stuckit sig
11. att stressa och ha mycket att göra
12. att titta på rysare/thriller-filmer
13. sju (fem + två)
14. en kompiskväll utan vuxna/mamma kan eller vill inte vara
hemma
15. nästa dag/efter några dagar/senare samma kväll
16. ja/nej

TEXT 3

1. hur Armin tror sig uppfylla de olika ämnenas kunskapskrav/vad
han vill utveckla
2. förbereda sig inför utvecklingssamtalet/Barbro säger att han ska
göra det
3. inbjudan till utvecklingssamtal med förslag på tider
4. att ta med sig pappret hem/stoppa ner det i väskan
5. Armin och/eller pappa kan inte
6. pappret har mycket veck och rynkor
7. Barbro har skrivit många alternativa dagar och tider att välja på
8. att pappret med inbjudan ska visas för föräldrarna hemma och
sedan lämnas tillbaka till skolan när det är ifyllt

9. pratar och kommenterar det skrivna/svarar på frågor/skriver egna frågor
10. att Armin ska träna på något hemma/läsa hemma/skriva hemma
11. svenska/engelska/främmande språk
12. ja/nej
13. läsa/lyssna på inspelad läsning
14. att han har läst/har läst lite/tycker att han har blivit säkrare/hoppas på mer träningstid/tränat skrivande
15. ja/lite/mycket
16. hon trodde inte att han faktiskt hade tränat hemma/hon trodde att han hade tränat mer/hon tyckte att han tränat mer än vad hon hade förväntat sig

TEXT 4

1. 6- 18 år
2. i skolan/på träning/på aktivitet
3. lagar mat/skalar potatis
4. potatisen kokar över/maten på spisen kokar
5. mamma, pappa, Ibrahim, Asrin och ev. något mer syskon
6. en lillebror/storebror
7. mest om någon händelse (konflikt/bråk/olycka etc.) på Ibrahims skola
8. att Asrin går från bordet utan att ha pratat om sin dag/hon verkar ledsen/är ovanligt tyst
9. hela familjen äter middag tillsammans, de pratar om sin dag med varandra/mamma och ev. pappa tittar på nyheterna på tv
10. sitter vid datorn/tittar på tv/sitter med sin mobiltelefon
11. måndag-torsdag
12. hon hoppas på att Asrin ska berätta något/hon vill bara vara hos Asrin en stund
13. Asrin börjar berätta, blir ledsen och börjar gråta

14. mamma tror att något blivit sagt eller gjort som inte var meningen eller menat att såra

TEXT 5

1. på järnvägsstationen/tunnelbanan
2. åka på fest/åka tåg/åka tunnelbana
3. en av dem tappar ett årskort, biljett som gäller ett år, på spåret
4. pappas årskort på järnväg eller tunnelbana, där han får betala en engångssumma och sedan åka hur ofta han vill under ett år
5. helgdag/söndag
6. troligen inte
7. upphöjd yta där passagerare väntar, stiger av och på/plats mellan olika spår/plats vid järnvägsstation, tunnelbana eller spårvagn/plattform/refug vid spårväg
8. nej/är ironisk/skämtar/menar tvärtom
9. det är förbjudet/farligt att gå ner på spåret
10. bett om hjälp av personal eller annan vuxen
11. blev inte påkörd och dödad
12. han skjutsar dem/hämtar dem/ber någon annan skjutsa dem/säger åt dem att ta en taxi
13. pappa/mamma
14. mycket trafik/rödljus
15. fartkontroll/poliskontroll/fartkamera
16. en förälder som skämmer bort sina barn/passar upp på dem/hjälper dem/sopar banan framför dem
17. ja/nej
18. som tack för skjutsen/för att ge tillbaka något/byta tjänst med förälder/gentjänst/för att lära sig lite bättre ordning
19. nr 54/nr 42
20. individuellt svar

TEXT 6

1. spara/lägga undan pengar
2. ge förtur/välja i första hand/man väljer något framför andra saker/att välja bort något, för att göra något annat
3. svårare för de mindre barnen
4. camping med tält eller husvagn/stuga/vandrarhem
5. att växla till landets valuta när växlingskursen är fördelaktig/
uppdatera kartor på GPS/skaffa aktuella kartor/boka och låna inspelade böcker att lyssna på/handla och förbereda viss utrustning inför resan
6. pass, biljetter, bokningsbekräftelser
7. olika typer eller sorter av innehåll
8. varit med och tittat på kartan/pratat om resan/tittat på bilder
9. vattna blommor/titta till hemmet/ta in posten
- 10 kamera/filmkamera/mobiltelefon
11. första förbandslåda/plåster, värktabletter, mediciner/
konservöppnare, kapsylöppnare, kniv, tejp, snöre
12. de hade mycket att packa och förbereda så det tog så lång tid
13. pappa hade glömt sina solglasögon
14. mamma brukar alltid memorera packningen/sitter på ett speciellt sätt/gör något speciellt så de andra ser att hon tänker/pratar högt för sig själv
15. individuellt svar (utanför Sverige)

TEXT 7

1. björk
2. höst/sensommar
3. kantareller/svamp eftersom det handlar om omelett senare i stycket
4. hund
5. olika hundraser med korta ben som ex. tax/drever/bichon frisé
6. att inte lyda när någon kommenderar/säger vad man ska göra,

används ofta i samband med träning av lydnad hos hundar

7. vildsvin
8. det blir en förbättring av en viss handling eller förändring/en ökning av resultat/hunden blir duktigare/mer motiverad/berömmer bättre resultat
9. ja/nej
10. ett avlångt ljust bröd som ursprungligen kommer från Italien
11. från morfar
12. flanerande= promenerande omkring utan bestämt mål
13. definitivt= absolut/verkligen/utan tvekan
14. svårframkomlig/svår att gå i/buskig/backig/stenig/mycket sly
15. troligen åt öster/dit där det äldre paret sa att terrängen var oländig och att inget fanns att hämta
16. de misstänkte att det äldre paret lurade dem/vilseledde dem/de blev nyfikna på det området/det äldre paret ville ha kvar svampen själva/ha ett hemligt svampställe
17. tall
18. de får svamp att äta/de sparar pengar och slipper köpa svamp/han får motion och frisk luft i skogen/hunden kommer ut på promenad/han kunde ha sämre intressen som oroat mamma

TEXT 8

1. 7-20 år
2. arbetar/tillverkar någon form av redskap, förslagsvis en visp
3. tillverkningsmaterial/tillbehör till arbetet
4. chef/arbetsledare/övervakare
5. Tara jobbade inte/tog en paus/masserade sitt ben. Herr Brown ville att Tara skulle fortsätta att jobba.
6. jobba/försörja familjen
7. tungt/slitsamt/jobbigt/glad över att ha ett jobb
8. en enkel bostad med ett skynke som dörr framför den låga dörröppningen, öppen eldstad med gryta, halmmatta på golvet

9. mamma, Tara, lillasyster och ev. fler familjemedlemmar
10. i byn som ligger utanför den plats där Tara bor
11. en pool eller liknande
12. hon önskar att hon bor i huset/någon gång får ett sådant boende
13. mycket tidigt på morgonen/när tuppen gal på morgonen/innan solen gått upp helt
14. hon är sjuk/försenad
15. Tara får sin lön, för två veckors jobb

TEXT 9

1. renoverar ett rum/målar och tapetserar om i ett rum
2. där har man spacklat över hål eller märken i väggen
3. färg
4. på nedre plan/bottenplan/i källaren
5. hon ville inte att det skulle komma färg/smuts på telefonen när hon skulle ta upp den
6. ja, eftersom Fred hade glömt det
7. att det yttre skiktet kommer på väggen/tapetsering
8. för att veta när strömmen är bruten i eluttaget
9. datorn och tv:n slutade fungera
10. de tycker inte synd om honom eftersom det finns annat att göra, som att läsa eller städa
11. ca 45 minuter
12. städade/plockade ordning i sitt rum
13. fika/dricka kaffe och äta bullar

TEXT 10

1. det skakar till/går snett/hoppar till
2. taxi/buss/bil
3. hon körde på någonting/ett djur

4. fram och bak på ett fordon, cirka 30-50 cm över marken
5. polisen
6. det är bra för polisen att veta var olyckan skedde
7. hon kan knyta ett band på någon buske/ta en plastkasse som hon fäster någonstans/det beror på vad hon har med sig i fordonet/de som ska leta efter djuret ska veta var olyckan hände
8. hon var på väg till sitt jobb eller till någon plats där hon ska hämta passagerare
9. hon kunde ha krockat med en mötande bil eller åkt i diket
10. taxichaufför eller busschaufför
11. ofta åker fler människor än vanligt och handlar eftersom de fått lön just då
12. han kan ha haft ett vapen/ett gevär
13. ett skadat djur efter morgonens olycka
14. han gör ett vapen skjutklart, så att det går att trycka av
15. hon ville tala om att hon kom så att han inte misstog sig och trodde att det var ett djur
16. rådjur/älg/vildsvin/grävling/hare eller annat djur beroende på var olyckan skedde och vilken djurstam som fanns på platsen
17. hon trodde att det var det djuret hon kört på och som tydligen överlevt

TEXT 11

1. lärare/pedagog
2. veckans ord/svårstavade ord/ord att kunna stava
3. skolkamrater/klasskamrater
4. de pratade om Jasmine och Pamela skämdes/de ville inte att Jasmine skulle höra deras samtal
5. ledsen/övergiven/utanför/utsatt/mobbad
6. hon tänker på annat/tänker på Pamela och Ottilia/är så ledsen så hon inte hör frågan
7. matematik

8. klasskamrater
9. hon har inte arbetat och skrivit eftersom hon inte kunnat koncentrera sig på arbetet
10. planerna med Pamela ställdes in/det hon hade tänkt gäller inte längre/hon ska sitta inne vid datorn hela eftermiddagen
11. då finns nog inte dessa bekymmer/livet är enklare då/då leker man mer tillsammans
12. äter mellanmål/fikar och sedan sätter hon sig vid datorn
13. hon läser ett elakt inlägg som Otilia har skrivit om henne
14. nej, det är inget fel på Jasmine. Otilia skriver dumma saker för att sära Jasmine/de konkurrerar om Pamela
15. torsdag/fredag
16. individuellt svar
17. bästa vänner/familjesemestrar tillsammans/har hemligheter tillsammans/vänner
18. ledsen/ensam/övergiven/mobbad

TEXT 12

1. Hjalmar tycker inte om kläderna längre/hans klädsmak har ändrats/han känner att han måste ha andra sorts kläder för att passa in bland kompisarna/han vill ha märkeskläder
2. kläder och skor från vanliga klädkedjor, som håller en medelmåttig eller lägre prisklass/gärna på rea/från de affärer där man får mer för pengarna
3. ju mer det kostar, ju bättre eller finare är det/namnet på affären betyder mer än varan i sig/klädmärket är viktigt
4. negativt/dumt/elakt
5. en klasskompis som sårar och får Hjalmar att känna sig sämre eller dålig
6. skorna används aldrig/Hjalmar använder skorna men aldrig till skolan/skorna lämnas tillbaka till affären/Hjalmar använder skorna
7. någon annan familjemedlem

8. den hade ett pris som pappa kunde eller ville betala
9. när saken har ägts och/eller använts av någon annan tidigare
10. att Kenneth har så stora egna krav att han säkert inte mår bra/att han inte kan vara glad för någon annans skull/att han måste vara värst/att hans saker alltid måste vara finast och dyrast
11. augusti (inför skolstarten) /januari
12. att Hjalmar inte får några kläder/att det är svårt att hitta kläder som Hjalmar vill ha (gammalt ordspråk: den som inga byxor har får gå med rumpan bar)
13. Hjalmar får handla kläder i en affär som han själv har valt, men som mamma inte har valt
14. individuellt svar
15. mamma tittar igenom kvittot från det inhandlade och hon tycker att det blev lite dyrare än vad hon hade tänkt sig

TEXT 13

1. det kan vara en midsommarfest
2. ute på landet/vid en allmän festplats/nära en skog/ute på en ö
3. de tycker att han är trist och mesig/han kan vara en konkurrent om tjejerna
4. skogsägaren äger troligtvis grillplatsen/det kan vara en allmän plats som en kommun äger
5. det kan sprida sig en brand/det kan ske olyckor av olika slag
6. det kan vara öl- och läskburkar/andra sorters burkar
7. man kan få en känsla av att den ena personen i dialogen är lite vänligare inställd till Conny, båda tycker ändå att han inte ska komma med på festen
8. de tycker att han är ganska söt/de tycker att han är trist/tråkig och mesig/de anser att han inte vågar ta kontakt, men han vågade ringa och fråga om han fick komma på festen
9. Alvin verkar vara en ledargestalt i gänget
10. Alvin verkar vara dominant, den som bestämmer i gänget

11. de låter Conny vara med/de skriver sms till honom och säger att han inte får komma/de frågar Alvin/någon annan tar kontakt med Conny
12. individuellt svar

TEXT 14

1. midsommar
2. 6 personer (Fredrik, Emmy, mamma, pappa, mormor och morfar)
3. lotterier
4. Fredrik satsar på tre nummer vid chokladhjulet och Emmy köper tre lotter på sill-lotteriet.
5. Fredrik spenderar $3 \times 2 \text{ kr} = 6 \text{ kr}$ och Emmy $3 \times 2 \text{ kr} = 6 \text{ kr}$
6. ingen vinst
7. tipspromenad
8. en utslagsfråga där man ska gissa vikten på ett föremål
9. 1 kg
10. att dansa kring midsommarstången
11. $50 \text{ st lotter} (50 \times 2 \text{ kr} = 100 \text{ kr}) / 100 \text{ kr} - 20 \text{ kr (till Emmy)} - 20 \text{ kr (till Fredrik)} = 60 \text{ kr}$, vilket räcker till 30 st. lotter
12. fika
13. envisas/står på sig
14. att betala för fiket
15. en chokladkaka (som väger 100 g) som hon vunnit
16. ett badlakan/en filt
17. vinst från tipspromenaden

TEXT 15

1. kan vara en mäklare/ägaren till lägenheten eller huset
2. informationsskyltar som fastighetsföreningen, mäklaren satt upp som med pilar visar vägen till en lägenhet eller hus som ska säljas/till salu-skyltar

3. hon har kollat in vägen på datorn
4. ofta lägger man ut foton på försäljningsobjekt på nätet
5. de kan måla om/tapetsera
6. det känns som att komma för nära inpå/få veta saker om någon som man kanske inte vill eller bör veta/ störa någons integritet
7. hon kanske tycker det är pinsamt när man går runt i någon annans lägenhet och granskar sådant som rör deras privatliv/hon upplever sig vara nyfiken
8. ett gammalt ord för manligt sällskap/partner/ofta manlig danspartner
9. han kanske tycker att hon pratar för mycket/ tar för givet att det är de som kommer att kunna köpa lägenheten eller huset/ diskuterar inför andra människor hur de ska möblera/han kanske inte vill köpa den
10. monolog är när endast en person pratar
11. hon kanske tycker det blir bra/ annars är hon lite ironisk när hon säger att det blir bra och tycker att det kommer att se förskräckligt ut
12. det låter som om hon inte är helt nöjd med Disneyfigurerna
13. att le
14. hon kanske tycker att de inte passar ihop, pappa och Disneyfigurerna/hon kan tänka sig hur det skulle se ut
15. den gamla bostaden var 65 m² större
16. mamma kan ha dött eller flyttat iväg/skilsmässa
17. troligtvis bara pappa och dotter som ska bo ihop, men det kan finnas mamma, eller annan vårdnadshavare, syskon som bor på annat håll som tillhör familjen
18. det finns vatten i ledningarna/kranvatten i huset men ingen sjöutsikt
19. det gamla huset var större/ med sjöutsikt/stor tomt utan insyn med stor gräsmatta
20. de vill kanske se hur mycket sol de får på uteplatsen/vilket väderstreck den ligger i
21. söder med sol på dagen/väster med kvällssol/öster med morgonsol

22. hyran
23. han verkar vara ledsen över att de måste flytta men försöker vara positiv
24. han vill trösta dottern/han vill för sin egen del göra det bästa av situationen de hamnat i
25. en klasskamrat/en vän
26. budgivning där man bjuder ett pris för varan till dess bara en budgivare finns kvar och som är villig att betala det högsta priset
27. hon vill att de inte ska flytta och att de inte ska köpa den här men samtidigt måste de flytta och köper de inte den här så kanske de måste köpa någon annan lägenhet eller villa som är sämre/hon är villrådig
28. det är kontraktet på lägenheten eller huset
29. budgivningen är över/de får köpa lägenheten eller huset
30. individuellt svar

TEXT 16

1. en cykel
2. på säljsidor på internet (ex: Blocket, Tradera)
3. att åka bil för långt för att handla kostar bränsle, vilket gör att det totala priset för cykeln blir för dyrt
4. den cykeln var inte helt perfekt/cykeln saknade pegs och hade inte favoritfärgen.
5. att cykeln inte längre var till försäljning/cykeln var redan såld
6. nej/inte så många
7. cykla, spela fotboll och åka bräda/skateboard
8. cykla och trixa med cyklarna
9. så långt bort att de måste åka bil/åka kollektivtrafik
10. en skatepark (se även Ledtrådar på sid. 100-101)
11. barn och ungdomar mest, som tycker om att åka och trixa med hjulförsedda åkdon
12. de första gångerna ville de se hur det gick för dem och om det

var fara för olyckor och liknande. Efter några tillfällen hanterade de åkandet med en sådan säkerhet att de inte behövde övervakas

13. dryck och plåster
14. han blev ofta törstig när han hade åkt tidigare och plåster behövs om man ramlar och skapar upp huden eller liknande
15. cyklar, inlines, kickboard och skateboard
16. att invänta varandras tur vid körning så man inte åker samtidigt och krockar
17. ett köp av en cykel
18. 2 100 kr (1500 + 600 = 2 100)
19. att han ska använda den flitigt/att han inte ska tröttna på den snart/att han inte är nöjd med den och börjar leta efter en annan
20. individuellt svar

TEXT 17

1. motorsåg/cykel/motorcykel/framdrivning på gräsklippare
2. bil
3. cirka 1,75 mil/17,5 km
4. träffas/spela något/idrotta/se film
5. olika spel på mobilen/bärbara datorn/surfplattan
6. golf/tennis/badminton
7. Roger är vuxen och har i många vuxna människors ögon mindre tid att sitta och vänta än Jonny som är ung
8. den var för dyr/inte så bra/fanns inte i lager
9. expediten i förra butiken hade ringt till Bengtssons och fått besked att kedjan fanns där
10. det kostar för mycket/han har inte tid/han har inte lust/det är för långt/de förstör miljön/det går fort att hämta kedjan
11. när man gör något roligt går tiden fort till skillnad när man sitter och väntar och tiden känns lång/man upplever tiden olika lång
12. buss/tåg/cykel/moped

13. individuellt svar

14. individuellt svar

TEXT 18

1. barnbidragets belopp

2. att hon inte får förfoga över hela summan/att en del av pengarna måste gå till mat och hygien och inte till allt som hon vill ha/att kompisarna får hela

3. individuellt svar

4. göra fler sysslor hemma/extrajobb utanför hemmet

5. sysslorna har ett värde/belopp som står skrivna på en lapp

6. man lär sig att hjälpas åt med hemmets alla sysslor/att lära sig för vuxenlivets alla sysslor

7. studiebidraget gäller bara under terminerna, inte under sommarlovet

8. att Claudia ska få halva beloppet att förfoga över

9. överväga inköpen/tänka sig för innan hon handlar och spenderar pengar och ev. spara lite

10. att planera för pengarnas användning

11. för att få kontroll över pengarna och för att kunna spara till en bärbar dator

12. barnvakt sökes

13. Claudia ska besöka familjen

14. över att ha fått en sådant förtroende/att ha fått ett jobb där hon tjänar egna pengar/att hon har klarat av en sådan sak själv på egen hand

TEXT 19

1. lägenhet/villa/hemma hos föräldrarna

2. inte vågat/varit rädd att träffa hennes föräldrar/varit orolig för att de skulle tycka att han inte duger/känt att förhållandet blir så definitivt, seriöst, om han träffar dem/de har bara umgåtts några månader

3. det är inte bara muskler, kraft och utseende som har betydelse, utan hans inre förmågor/hans sociala beteende/kunskaper
4. hon kanske väntat på honom/vill vara den som möter honom först
5. han är slarvigare hemma/inte så noga där/nu vill han göra bra intryck
6. Alicias syster eller andra förslag
7. kanske, eftersom det känns tryggt att se hennes glada ansikte/ annars har han inte det men är tacksam över att hon ler och bemöter honom positivt
8. pappa/mammas sambo
9. troligen inte eftersom han korsar fingrarna, vilket kan tyda på en vit lögn
10. inte något vidare
11. torsk/lax/strömming/flundra/gädda/abborre
12. rensad fisk utan huvud och fenor och ryggrad
13. Alicias mamma/pappas sambo
14. något jobb vid datorn som hon ska stänga av/ser på tv
15. han förstår att Alicia pratat om honom hemma, vilket hon kanske inte vill ska komma fram, då hon verkar mer intresserad av honom än vad Alicia vill att han ska tro
16. troligen inte då han kanske övningskör tillsammans med mamma/han har körkort men inte egen bil
17. ingen i familjen är intresserad av motorer
18. buss eller tåg
19. troligen 17-20 år
20. pojkvän till Alicia/kamrat
21. det har gått bra/han har känt sig välkommen/han tycker om familjen

TEXT 20

1. lite eftertänksam/osäker på om det skulle bli kul/om det skulle finnas andra bekanta där/hon hade inget annat för sig
2. gångavstånd/ganska nära så hon kunde gå
3. ja, några personer kände hon igen
4. han tyckte att hon skulle ha något att svalka sig med/hon var lite varm och kanske lite röd i ansiktet efter sin raska promenad/hon var kanske fortfarande lite andfädd/han ville att hon skulle bli påverkad
5. en drink/dricka med alkohol i
6. inte så god/drickbar, men inte mer/ganska otäck egentligen
7. nej, hon tyckte det var en annorlunda smak än vad hon var van vid
8. hon upplevde att rummet ändrade form/hon blev yr och ostadig på benen/hon blev vinglig och kunde inte gå ordentligt
9. Dani hjälpte henne/hon fick hjälp
10. mädde sämre/mädde illa/kräktes
11. mädde dåligt/orkade inte gå/kände sig sjuk
12. komma i lugn och ro/för att hon skulle få lägga sig i en säng/vila/få sova
13. individuellt svar

TEXT 21

1. en rollator
2. hjärnskada som kan orsaka problem med minne, språk, tidsuppfattning och förmåga att klara sig själv
3. hon älskar den eftersom hon behöver den men avskyr att hennes kropp är i sådant skick att den behövs
4. röd
5. individuellt svar
6. hennes make/sambo/vän/släkting
7. ett årtionde/en sammanhängande period av 10 år

8. i Skåne
9. när någon man älskar talar så lyssnar man med kärlekens öron/
kanske extra värdefullt och positivt/vackert för att just den
personen säger det
10. ett vanligt utseende/inte speciellt vacker eller uppseendeväckande
utseende
11. han dog/försvann
12. arg för att han dog/försvann och lämnade henne kvar i sorg/hon
ville inte att han skulle dö
13. hon kanske ville ha lite sällskap/kände sig ensam/ville höra
några röster
14. and/mås
15. hon upplevde det så men han visste inte allt
16. den äter ingenting (om det är en rollator)
17. hon mår inte bra av det/hon måste rycka upp sig/det är inte
lämpligt
18. vinter eller vår eftersom hon ska köpa en semla
19. 65-100 år
20. i en stad/samhälle/ort där hon kan promenera till en affär/
lägenhet/villa/servicehus

TEXT 22

1. Stockholm eller annan storstad/ troligtvis hade hon i alla fall
levt en period i Stockholm eftersom hon talade stockholmska
2. den gamla klassen hade varit mer jämn/den nya hade ledare i
klassen/ett tufft gäng, hon hade en bästis i gamla klassen men
inte någon i den nya
3. 7-18 år
4. nej troligen inte, hon hade nog snattat det
5. individuellt svar (förklaring: ur straffsynpunkt har det betydelse,
varor som någon tar i en butik kallas för snatteri om värdet är
under 1 000 kr och stöld om de är dyrare)
6. de kanske tar på sig plagget under sina egna kläder i
provrummet/tar plagget i en väska/påse

7. flickorna anser det
8. ägarna till affären/kanske andra kunder om affärsinnehavarna höjer priserna på andra varor för att kompensera för förlusten
9. hon försökte protestera men vågade inte göra det ordentligt/ protesterade lite försynt/ville inte stöta sig med de andra/vågade inte säga ifrån ordentligt
10. de anser nog att Engla skulle stå på sig och inte lyda kamraterna/ inte snatta
11. de skulle kanske prata med de andra flickornas föräldrar/ta kontakt med skolan
12. vara i Englas situation/ha det som Engla har det i en ny klass och med nya kamrater som kräver något av Engla som hon inte själv vill
13. individuellt svar
14. individuellt svar

TEXT 23

1. nätfönster/myggnät/gardin mot solen
2. målningen på fasaden/trävirket/väggen
3. solen påverkar och gör så att färgen bleknar och flagar mer på södersidan
4. affären som säljer färg/färghandeln
5. kanske lördag eller söndag
6. maj-september
7. vit och röd färg/grundfärg/verktyg/penslar
8. ja, 1 liter burk färg kostar 139 kr, 1 liter ur en 5-litersburk kostar 79 kr
9. färgen kanske torkar eller blir förstörd/ man kanske aldrig behöver den
10. de skrapar bort gammal färg som flagar från fasaden och från lister
11. det är bra om ytan som ska målas är ren då fäster färgen bättre och håller sig fin längre
12. plasthandskar eller andra arbetshandskar som skyddar händerna

13. de stänker och spiller färg/det är svårt att få bort färg
14. blinningar/bromsar/någon sorts flygfän
15. de skvätter färg från penseln när de fäktar efter flygfän
16. sliten/väl använd/gammal/nött/färgen flagat
17. sommarstuga/friggebod/liten stuga/lekstuga
18. målar om
19. det blir inte så mycket jobb då/det går fortare att måla
20. de kanske har kompisar med sig dit nästa vecka och då hade de behövt mer utrymme
21. de ska ha fest/träff/vara där själva/ha gäster

TEXT 24

1. chattar med okända personer/pratar med personer på olika dejtingsidor på datorn
2. kroppens olika delar är tillräckligt stora eller små; ben, bröst, rumpa, läppar
3. roligare/kul att se den man pratar med/lättare att avsluta ett samtal om det inte verkar bra
4. en kille i hennes ålder, tror hon/en trevlig och uppmuntrande kille/en kille hon gärna vill fortsätta prata med
5. nej
6. han vill se mer av henne/han vill att hon tar av sig mer och mer kläder
7. individuellt svar
8. ett klockslag långt över midnatt
9. ca 10- 20 år
10. hon ska träffa killen från chattsidan
11. en kille i hennes ålder/en jämnårig
12. en medelålders man/en gammal gubbe/en man i 40-50-årsåldern
13. hon blir rädd/hon vill inte stanna kvar/hon vill inte träffa honom
14. individuellt svar

TEXT 25

1. 14/15 år
2. pappa/ mammans nye man eller kille/mammas sambo
3. då sover han
4. han har inte vaknat än/han sover fortfarande
5. individuellt svar
6. individuellt svar
7. omtänksam som tänker på att hjälpa sin lillebror genom att ta allt negativt/tålig/individuellt svar
8. individuellt svar
9. säger anklagande, nedvärderande och elaka saker om honom/
tillrättavisar honom/skäller på honom
10. dåligt/illa/sover dåligt/funderar mycket och är orolig
11. lillebror klarar sig skapligt undan eftersom Torbjörn skyddar
honom, men mår inte bra av miljön hemma/mamma verkar vara
kuvad som inte ger sig av med barnen eller kräver att han ska
flytta/mamma är nonchalant som inte bryr sig om Torbjörn
12. direkt efter skolan/under skoltid/ibland på kvällarna/helgerna
13. får skäll/straffas/ blir slagen/får arbetsuppgifter/utgångsförbud
på helgen
14. pluggar/blir förhörd på skolarbete av honom/inlåst på sitt rum/gör
sysslor i hemmet
15. får skäll/straffas/ blir slagen/utgångsförbud på helgen/tvingas
utföra vissa sysslor och uppgifter
16. tvingas läsa och plugga mer/han pluggar tillsammans med honom
17. påbörja gymnasiet/byta skola
18. vill flytta/vill inte bo hemma längre/vill börja på en speciell skola
19. individuellt svar

TEXT 26

1. man kan eventuellt komma in på ex. en utbildning om någon som
blivit antagen tackar nej till sin plats

2. kanske resan på traktorflaket efter att hon tagit studenten/eller någon annan examen
3. servitris/receptionist/affärsbiträde/värdinna på någon plats/ flygvärdinna
4. ett brev/paket/post som skickas med bil, buss, järnväg, flyg eller båt
5. en skola för vuxna, över 18 år (olika kurser där, många av skolorna har internat dvs man bor på skolan)
6. en biståndslinje med 15 veckor i Tanzania (en kurs som handlar om hur man kan hjälpa andra länder med stora problem samt studera swahili)
7. stolt/orolig/glad
8. plockar bär i trädgården
9. sjukdomar i Afrika/ flyg- eller trafikolyckor/våld/rån/att dottern kommer att längta hem
10. ett bildspråk/att hon blir mer och mer vuxen/att hon står på egna ben/att hon inte behöver föräldrarna lika mycket
11. ett skyddande andeväsen/en hjälp som man önskar ska finnas för någon man bryr sig om
12. jordgubbar/smultron/hallon

TEXT 27

1. lärare/skolpersonal
2. kemi/NO
3. man får vara mer aktiv/det händer lite mer/man får experimentera/man måste inte sitta still hela lektionen
4. Benny är kraftig/har stort hår/sitter inte still/Petrus är liten
5. hon är så kort/smäl/hon flyttar sig lite åt sidan
6. kontrollera om hemmet är tomt/pappa inte har besök/pappa sover/pappa är full/hemmet är städlat
7. individuellt svar
8. onykter/drogberoende/sjuk/handikappad/mår dåligt/psykiska problem

9. jobbar/besöker någon/reser/ligger på sjukhus
10. pappa/ostädat hem/pappas kompisar/hur hans pappa uppför sig/skämmer ut sig
11. försvinna/trampas på/få fläckar eller bli spilld på/bli förvaring för något annat
12. rörigt/fullt med disk/mat står framme/smutsigt/kalt och tråkigt/ont om mat/luktar illa av sopor och gammal mat/spritflaskor framme
13. 10-16 år
14. trevligt/mysigt/det finns mat/vuxna som bryr sig
15. med möbler/gardiner/mattor/krukväxter/lampor/inredningsdetaljer/städat och trivsamt
16. ensam/utan mat/högljudda/oroliga när pappa är borta, rädd att något händer honom
17. mår dåligt/otrygg/ensam/vilsen
18. rest iväg/bor på annan ort/sitter i fängelse eller på institution/död

TEXT 28

1. rädsla över att få ett nej/ för att ha bra argument, viktigt att de går med på hennes önskan
2. utlandsresa med kompis/språkresa/flytta tillfälligt till någon
3. förvånad/nyfiken/orolig/nervös/fundersam/ekonomiskt orolig
4. ja ("tillsammans med oss andra")
5. osäker/vill inte bestämma själv/vill få betänketid
6. risk att bli lurad/inte förstå vad folk menar/vara för godtrogen
7. nej
8. tveksamt/förmodligen ja/kanske/de behöver diskutera mer
9. lättare/förvånande lätt/övertäckande/positivt
10. ekonomiskt dyrt/svårlösta problem/relationssvårigheter/utsatthet
11. kompis/klasskamrat/släkting

12. hon vet inte om Fredrica får/om Marika får och inte Fredrica
13. hon får inget besked av Fredrica
14. individuellt svar

TEXT 29

1. föräldrarna/ägarna till stugan
2. träff med gamla vänner/träffas som man gjorde förr, nostalgi handlar om att längta tillbaka hem, minnas gamla tider
3. han jobbar andra helger/träffar andra kompisar/har andra intressen/andra aktiviteter/bor på annan ort
4. söderut/kanske utomlands, förslag på orter/länder som ligger söderut
5. fyra stycken/jag, Helena, Vanessa och Örjan är nämnda, fler kan eventuellt komma
6. över trettio grader/det är varmt och soligt när de åker
7. han är ägare/eller hans föräldrar äger stugan, huset, han bjuder in till stugan och blir då värd
8. 15-20 år
9. det känns avlägset/konstigt/spännande/främmande/nästan otänkbart
10. torsdag/fredag/lördag/innan helgen eller i början av helgen
11. troligen moped/motorcykel
12. de åker mot norr/nordost när solen bränner i nacken på eftermiddagen, men sen kan ju vägen svänga mot annat väderstreck
13. kompis/flickvän/gammal vän
14. troligen 1-20 mil beroende på vilket fordon, vilken typ av väg, eventuella raster
15. stugan/sommarhuset
16. nej (de trodde inte att den låg så nära vattnet)
17. stugan ligger nära vattnet
18. för att vattnet ska kunna pumpas fram när de använder

vattenkranen, toaletten, duschen om sådan finns/den är avstängd när ingen är där

19. minst två på tomten eftersom lappen ligger i det stora huset/
det finns troligen grannar eftersom de inte ska spela så högt,
däremot tyder tankarna runt grodor, spindlar och åkersork på att
huset ligger lite ensligt
20. hans mamma/kvinnan som äger huset
21. nej, eventuella barnbarn
22. 9 månader
23. ja, troligtvis/bredvid stenen
24. nej, den person som skrivit lappen tycker inte det/individuellt
svar
25. döda ljus/vanliga ljus/stearinljus/blockljus/värmeljus/röda ljus
26. individuellt svar
27. individuellt svar
28. ett skott i luften/varningsskott, de kanske bara säger att de ska
komma som en hotelse/en varning för att ungdomarna ska sköta
sig
29. alkohol/rökning/droger/de kan ha stökat till ordentligt/haft
sönder något/eldat olämpligt

TEXT 30

1. lite segt/Tommy sov halva dagarna/pengarna gick åt fort/lite att
göra
2. jobba/sommarjobb
3. tråkigt/jobbigt/tungt/orkar inte
4. storebror/släkting/bekant/kompis/klasskamrat
5. ledig/vara med kompisar/slö/sova länge
6. på datorn/på kommunens hemsida
7. 15-18 år
8. skriva i personuppgifter i ett formulär och skicka iväg/skriva om
sig själv/skriva ett CV och/eller personligt brev

9. fyra veckor senare
10. han ser det inte/han vet inte vad det är för brev/han har inte tid/
han tror det är en räkning och vill inte öppna
11. flingor/müsli/gröt/kräm
12. schyst/bra/ok/roligt/skönt att tjäna pengar
13. sommarjobba på en kyrkogård

TEXT 31

1. att köra bil
2. nu får man övningsköra under en längre tid (från 16 år) innan
18-årsdagen, handledaren eller den vuxne bredvid måste ha
ansökt om tillstånd som handledare och dessutom ha gått en
kort kurs innan övningskörning får ske
3. intensiv/mycket att ta in/mycket information/viktig/lärorik/
intressant
4. nej, kortare tid än förväntat
5. på födelsedagen blev hon 16 år
6. övningskör
7. ja, hon hade längtat och väntat på denna dag
8. mamma var positiv och Elisabeth var mycket koncentrerad och
hade många saker att hålla reda på
9. fortsätta/göra mer/inte ta paus/prova något nytt som ger
mersmak
10. hon var lugnare/hon gav bättre handledning/bättre med en
person som passagerare än flera
11. minst 2 år/2 år till 18-årsdagen men därefter är det valfri tid
inför uppkörning
12. bra/skönt att få mycket tid för träning

TEXT 32

1. 16-20 år
2. Ivan, mamma och hunden Ludde

3. att det var många som höll låda (pratade mycket) därhemma kan tyda på att han har systrar och kanske bröder eller en bror
4. Ivan tror det
5. bry sig om dem/ta hand om dem/vara försiktig och inte göra något de inte vill/inte göra dem med barn
6. Ivan tycker det
7. Andrea kan ha träffat en ny kille, Vilmer, varit otrogen/pussat någon annan/pratat med Vilmer/följt med någon annan
8. en vän till Ivan och/eller till Andrea/klasskamrat/släkting/syster till Ivan
9. en kille som Andrea träffat/en god vän/en klasskamrat
10. individuellt svar
11. Ivan tror det men kan ha fel
12. individuellt svar
13. individuellt svar

TEXT 33

1. moped/motorcykel/bil
2. läkare/operationssköterska/narkosläkare/veterinär
3. nej/ja
4. köpet går tillbaka/jag får lämna tillbaka en vara och få pengarna tillbaka/rätt att avbryta ett köp under en vecka
5. kontant betalning/snabb affär/han kanske inte undersökte bilen, mopeden, motorcykeln ordentligt
6. kan vara ett försäljningstrick av säljaren, vilket gör köparen mer intresserad
7. säljaren ville avsluta affären/han kanske inte ville att köparen skulle kontrollera varan ordentligt/säljaren behövde pengarna nu
8. kontant
9. nej, den var redan igång när han kom
10. letar på nätet efter instruktioner hur man lagar eller byter delar/letar efter reservdelar/letar efter information/letar efter frågor och svar som andra skrivit om vad gäller ex. tändstift

11. flyttat hemifrån/rest iväg på semester/rest utomlands
12. han kanske behöver köpa någon reservdel/cykla iväg och be om råd på någon verkstad/cykla till någon kompis som kan hjälpa honom
13. ja/nej
14. han köpte en reservdel/fick bra råd/hittade information på datorn/han lyckades byta tändstift
15. viss hjälp/han gjorde inte allt själv/han klarade mycket men inte helt utan någon hjälpte honom praktiskt eller med goda råd
16. han börjar bli trött/han håller på att somna
17. individuellt svar

TEXT 34

1. historiebok/SO-bok
2. tappat koncentrationen/splittrad/plugget stannar av
3. skolval/läger/pengar/klassresa/kompisar
4. inte så många bekymmer/lättare liv/inga stora avgörande beslut
5. almanacka/skolkalender/agenda
6. påminnelse/se upp/kom ihåg
7. valblanketten
8. studie- och yrkesvägledare/lärare
9. gymnasieval/programval/ämnesval
10. individuellt svar
11. nej (någon hade berättat om det)
12. individuellt svar
13. få ordning på alla tankar/få struktur/få bättre svar
14. se fördelar och nackdelar mer tydligt/ordna upp tankar och åsikter/få struktur
15. individuellt svar
16. individuellt svar

17. spagetti och köttfärssås/blodpudding/annan maträtt
18. Carolines svar blir samma varje gång/Caroline vill ha annan mat

TEXT 35

1. personen har mycket pengar/mycket ägodelar/äger dyrbara föremål/äger mycket av någonting
2. kanske inte på pengar men på erfarenheter, vänner och annat som inte är värdefulla föremål
3. många vänner/släktingar/kamrater/människor som bryr sig om varandra
4. nej
5. flyktingar/de åkte ifrån krig i sitt land/de hade inga arbeten i sitt hemland/de fick jobb här/de hade släktingar/vänner här som de ville flytta till/de ville byta miljö
6. det är svårare för vuxna att lära in ett nytt språk/de träffar inte lika många svenskar som barnen gör i skolan
7. hon är rädd att de inte ska tycka om henne/inte tycka att hon duger/de kanske inte tycker om att hon är född i ett annat land
8. hon är rädd att föräldrarna inte tycker om Dag/att Dag inte ska tycka om föräldrarna
9. individuellt svar
10. individuellt svar

TEXT 36

1. nervositeten/spänningen/alla tankar/värmen/ljuset/solen/fågelkvitter
2. avslutning/skolavslutning
3. väckarklocka/alarm på mobiltelefonen
4. kjol/klänning/tunika
5. kaffe/te/stekt ägg/gröt
6. att få nya kompisar/få fler kompisar med likartade intressen/få slippa vissa klasskamrater

7. jobbar/studerar
8. den äldre generationen/mormor, morfar farmor och/eller farfar
9. med hårfön/locktång/plattång/vågtång/spray/hårspännen
10. kissnödig igen/mår illa/kräkfärdig/fjärilar i magen
11. skolan/samlingslokal/sal
12. inget regn/inget oväder/ingen stark vind
13. rektor/lärare/elevrådsordförande/annan elev
14. upptråde/sång/diktläsning
15. ja (byxor är hennes eget val)
16. mamma (i publiken)
17. bra/nervositeten är borta/fint uppträdande

TEXT 37

1. på ett laboratorium/ på ett labb/forskare/doktorer
2. har semester/åker ut och cyklar
3. på landet/nära en sjö
4. kyrktorn
5. fleråriga växter/blommor som kommer tillbaka år efter år/växter som inte behöver förnyas, planteras om/växter som man inte måste så nya varje år
6. asfalterade vägar/stenlagda vägar/inte bara grusvägar
7. de måste åka dubbelt så långt/skala 1:10 och inte 1:5
8. vardag/måndag eftersom det hade varit lättare att hitta något öppet igår (söndag)
9. han/hon kan bli bränd av solen
10. åt vänster
11. kommunalt vatten
12. man delar lika/man delar på ett lämpligt sätt/man delar som två bröder bör göra om syskonrelationen är god
13. backigt/inte plant/inte platt/skiftande natur med olika höjdskillnader/nivåskillnader

14. en stor skog med äldre träd/en skog som inte är nyplanterad/
gammal skog
15. sköter om skogen/tar beslut om avverkning/bestämmer vilka
träd som ska sågas, huggas ner och vad som ska nyplanteras
16. man uppskattar åldern efter hur grova och höga träden är och
hur kronan ser ut, när man sågar ner dem kan man se hur många
årsringar stubben har (se även Ledtrådar på sid. 100-101)
17. sågar/hugger ner vissa träd (vid slutavverkning tar man ner all
skog på ett visst område)
18. man planterar nya plantor/man kan lämna en del barrträd som
får släppa sina kottar som är fulla av frö och som sen blir nya
plantor/ lövträd kan också sparas för att deras frö ska ge nya träd
19. man tar ner vissa träd så att de finaste blir kvar och får plats att
växa och breda ut sig/man ser till att de träd som är kvar får mer
sol och ljus
20. cirka tre mil mot den en och en halv mil långa turen som de
planerade
21. Orvar och Jelena/2 stycken/ev flera som inte nämns i texten

TEXT 38

1. sommar, vår eller höst, Gisela sitter i en solstol
2. 15-20 år
3. 15-20 år lika gammal som Gisela
4. gå i skogen/plocka bär och svamp/spela hockey/bandy/åka
skridskor/bada/fiska/åka båt/olika idrotter
5. individuellt svar
6. nej (informationen slog ner som en blixtn)
7. individuellt svar
8. förvånad/fundersam/omtumlad/många frågor snurrar i mitt
huvud
9. ja/nej
10. ja/nej
11. ja/nej/det känns i alla fall bättre

12. individuellt svar (Gisela säger att ingen dött av olycklig kärlek)
13. det kan kännas lättare/man får tid att tänka
14. kompisar/klasskamrater/väninnor
15. individuellt svar (det verkar som jag vill fortsätta vara kompis)

TEXT 39

1. pinsamt att mamma ska ha barn/det kan bli stökigt och skrikigt när barnet kommer
2. olika summor (beroende på läge, plats, ort, storlek, standard, renoveringsbehov)
3. beroende på ålder och regler kring kontot
4. troligen inte
5. bråk/gräl/skilsmässa/växelvis boende kan fungera bra eller dåligt/nya partner kan fungera bra eller dåligt/ny graviditet som ett äldre syskon ev. inte tycker om
6. mammas nya man/vän/partner/sambo/särbo/fästman
7. om hans mamma var gravid
8. få småsyskon tidigare när han var yngre
9. 30-45 år.
10. skild, gravid, lever ihop med Konrad, sambo eller särbo, har en son (Mårten) som bor varannan vecka hos sin mor
11. pappas vän/flickvän/ev. före detta flickvän
12. han har träffat flera nya tjejer, han har sin son Mårten boende hos sig varannan vecka, han har en flickvän eller före detta flickvän som heter Embla
13. 10-20 år.
14. nej, men kommer nog att få ett halvsyskon
15. troligen inte/han är för ung/har inte råd
16. det kanske blir kul med syskon trots allt

TEXT 40

1. det känns roligt att lämna ett regnigt land för att åka till en soligare plats
2. de har varit där tidigare och vill ge råd och tips om trevliga platser att åka till
3. punktering/bilkö/ vägarbete/fel på bilen/åksjuka
4. något kan ske som försenar dem och de kan då missa flyget/de ska checka in en bra stund före start
5. hamburgerrestaurang/snabbmatställe
6. de måste stå i kö för att checka in sitt bagage/det är mycket folk som ska resa iväg nu
7. rädd att de ska störta/vill kunna ta sig ut snabbt om det behövs/ kan vara mer plats för benen där
8. flygplansvingarna skymmer sikten
9. söderut/troligen kvar i Europa om de startar i Sverige och reser tre timmar
10. vår/sommar/höst (eftersom det är varmt på ankomstorten och den bara ligger tre flygtimmar bort, om vi utgår från att de reser från Sverige, kontrasten mot hemma är inte så stor så här års kan tyda på sommarresa)
11. taxiresan
12. havsutsikt/ mot stranden/ mot byn/mot staden
13. man betalar för hotellrum, frukost och lunch, eller frukost och middag
14. nej
15. cykel/inlines/segway/moped eller annat som gör dem svettiga och trötta och som barnen kan köra
16. hyrt fordonen en viss tid/ bokat något annat som ska ske en viss tid/maten serveras då
17. en bror funderar inte så mycket på sin systers utseende/de har växt upp tillsammans/det är naturligt för honom att hon ser ut som hon gör
18. mindre bil
19. Evelyn

20. marknad
21. kommer försent/föräldrarna vill att de ska äta lunch först/
marknaderna hålls ofta på morgonen och förmiddagen
22. nej, men just nu känner Kevin att det ofta blir så
23. en väg som går i snäva kurvor (ofta uppför och nedför ett berg)
24. han tycker inte om att köra uppför en serpentinväg/han var trött/
mamma måste öva sådan körning/mamma tycker det är roligt att
köra en serpentinväg/mamma är en bättre chaufför
25. Kevin tycker det/är skämtsam och menar tvärtom
26. bakgrundsbild på sin telefon
27. det skuggar
28. 20-30 grader
29. de festar på nätterna och sover långt fram på dagarna så när de
kommer ut i solen är det kväll och ingen solkräm behövs
30. hans flickvän/vän/ kamrat/syster eller annan person
31. han vill träffa henne så mycket som möjligt och då passar det bra
att båda är bortresta samtidigt
32. troligen inte/föräldrarna sponsrar den och betalar alltså hela eller
en del av resan

TEXT 41

1. tränar sina armmuskler/spelar tennis/badminton/tyngdlyftning/
squash
2. grovarbetare/byggarbetare/bonde/brandman/polis/elitidrottare
3. han kommer att träna mer/bli äldre och starkare medan pappa
blir gammal och mister med tiden sin styrka alltmer
4. 1liter/10 dl
5. hjärnan/intellektet/man tänker/funderar/läser/skriver och pratar
6. i denna berättelse en gjuten, konformad eller kantig,
betongformation, ofta ca 70 cm hög (används ofta under mindre
hus, terrasser, altaner för att nå frostfritt djup så att byggnaden
blir stabil) /plint kan också vara ett gymnastikredskap

7. gjuter egna plintar i betong i en form, ofta i ett runt rör av kartong
8. bärlinor använder man under t.ex. en altan/det är reglar/virke/ som man fäster i plintarna för att underlaget ska bli stadigt
9. 170 mm hög och 45 mm bred/17cm hög och 4,5 cm bred
10. svårt att komma in på utbildningen/en populär utbildning/han kanske inte har tillräckligt bra betyg
11. individuellt svar
12. 10-20 år
13. de bygger en altan/uteplats
14. 4 m lång och 3½ m bred/4 m x 3,5 m/14 m²
15. energisk/duktig/händig/arbetsam/duktig snickare
16. 11 i familjen/hans syster som har en baby, hans mamma, hans pappa+ övriga familjemedlemmar
17. en baby på två-sex månader
18. hans systerson/han är morbror till babyn
19. barnstol/bilstol/resesäng/blöjor/barnkläder/ välling

TEXT 42

1. spelar fotboll/åker på fotbollsträning/åker iväg i bilen/spelar basket
2. det skulle gå över av sig själv/han var rädd för att doktorn skulle hitta något allvarligt
3. läkaren hade tagit prover som visade att det var en allvarlig sjukdom/läkaren hade sagt det
4. deras röster lät annorlunda/det lät som om de grät/de var så allvarsamma
5. allt var så annorlunda/de gjorde ingenting tillsammans som de kunde prata om/pappa orkade inte lyssna/allt kändes så banalt och onödigt i jämförelse med pappas sjukdom/det kändes inte som hans vanliga pappa
6. en droppställning/en hög ställning i metall på hjul som man kan ta med sig när man går/ en ställning som sitter fast på en rullstol

(på ställningen hänger det en påse med näringslösning, medicin eller blod och från påsen går en genomskinlig plastslang som genom en kateter för in vätskan i patientens arm)

7. pappa orkade inte med så långa besök/det var en speciell besökstid/Ludvig orkade inte med så långa besök/mamma måste sköta sitt jobb
8. ledsen/tänkte på annat/bekymrad över pappas sjukdom
9. hemtjänsten/sjuksköterskor och läkare som tog olika prover
10. ledsen och ville för en stund glömma allt sorgligt och vara glad/ville inte oroas mormor och morfar/ville inte visa dem att han var orolig och ledsen
11. ja
12. om han blev transplanterad/om han fick ett nytt organ
13. han behövde komma ifrån allt sorgligt/pappa orkade inte vara med honom så mycket/pappa ville inte att Ludvig skulle se honom så sjuk/de ville skona sin son/de ville inte att han skulle se hur illa det var/mamma orkade inte ta hand om både pappa och Ludvig
14. ville komma ihåg hur pappa lät/rösten var så speciell för honom/pappas röst fick honom att minnas allt roligt de haft/rösten på en person är så personlig och viktig
15. individuellt svar
16. nej/ja (det står inte något om något syskon i texten/han kan ha äldre syskon som flyttat hemifrån)
17. 11-20 år
18. individuellt svar

TEXT 43

1. att inte ro eller paddla/använda motor
2. solskyddsmedel/myggolja/lotion
3. kanal mellan sjöarna/en å
4. man hälsar ofta på sjön/det är ett mindre område utan så mycket båttrafik så man hälsar på dem man möter/de är artiga/de är på gott humör/det är fint väder

5. nej/de har inte 100 hästkrafter i ekan/de skämtar
6. de menar hästkrafter/en enhet för mekanisk effekt/visar vilken styrka en motor har (se även Ledtrådar på sid. 100-101)
7. kanot/kajak/kanadensare
8. orange flytvästar mm
9. kanadagäss/andra djur
10. mycket spillning/de bajsar ner/kladdigt/mycket gödsel
11. i det här stycket menas att man tar med sig djur från annat land eller ort och försöker få dem att föröka sig på den nya platsen
12. miljöförstöring/vi skräpar ner/förstör luften med avgaser/sprutar gift på åkrar och trädgårdar
13. det är någon vi ger skuld för något som hänt/vi skyller på någon, kanske för något som han eller hon är oskyldig till (för länge sedan förde man genom en ritual symboliskt folkets synder på ett djur som sedan slaktades eller drevs bort)
14. snabbgående motorbåtsmodell
15. tystgående elmotor
16. fåglar/sjöfåglar/svanar/änder/krickor
17. blir populära/folk vill köpa dem/blir bättre och bättre och många vill ha dem
18. hon tänker på när fiskereven fastnade i deras propeller/det satt en fisk på kroken som fastnade i propellern